

За останні 24 години

- 21:47** Туск висловився про конфлікт навколо Героїв УПА - "Україна має вирішити проблему"
- 21:10** Кількість поранених внаслідок удару по заводу «Яготинське для дітей» на Київщині зросла
- 20:41** Зеленський відреагував на відмову Путіна від зустрічі - "грошей у РФ має стати менше, а тиску більше"
- 19:31** Макрон анонсував зустріч із Зеленським та ще двома європейськими лідерами в Лондоні
- 19:13** Вихідні в Україні будуть теплими – прогноз погоди на 6-7 червня

ЗАВАНТАЖИТИ ЩЕ

Головна / Спорт

Естет, однолюб і мисливець за трофеями: ким за межами стадіону був Мірча Луческу

АРТЕМ МАСЛАКОВ 7 квітня 21:37

Фото: Xaaban Aekhon/Anadolu via Getty Images

Дива не сталося. Найкращі румунські лікарі до останнього робили все, щоб не дати зупинитися серцю 80-річного Мірчі Луческу. У вівторок, 7 квітня, Містера не стало. Він відчув себе погано ще 29 березня, прямо на тренувальному полі бази керованої ним румунської збірної. Потім були зупинка серця в машині невідкладної допомоги, кілька екстрених реанімаційних заходів і штучна кома, з якої він так і не вийшов. За станом тренера стежили не лише в Румунії, а й у всьому футбольному світі, особливо в Україні. Містер давно сприймався як свій, рідний, легендарний. Яким він був, чим запам'ятовся, чого досяг і трохи про те, яким ми його не знали, - у матеріалі ***Коротко про***.

Від гніву донецьких фанатів до Кубка УЄФА

На чолі донецького "Шахтаря" румунський фахівець провів 12 років. Абсолютний рекорд для "гірників". З 34 інших наставників ніхто й близько не підходив до рубежу в 10 років. Та й за завойованими титулами йому немає рівних: 22 трофеї. Найзнаковіший - останній в історії Кубок УЄФА у 2009 році. Ще було 8 чемпіонських титулів та 6 Кубків України.

А насправді українська кар'єра румунського тренера у «Шахтарі» могла розпочатися раніше. У січні 2002 року спортивних журналістів зібрали на пресконференцію, де всі чекали на представлення нового головного тренера. Інтрига була у тому, що ніхто не знав, хто ця людина. І багато хто здивувався, коли Рінат Ахметов вивів у світ італійця Невіо Скалу, адже в місті був помічений модніший і перспективніший на той момент Мірча Луческу. Виявилось, що переговори тоді йшли, але угоди не досягли.

Ахметов досяг свого в 2004 році. І всі роки роботи Містера у команді довіряв йому безмежно. Навіть коли у 2008 році у грі був катастрофічний спад і фанати вивісили банер з написом румунською: «Мірча, в Італії твій дім уже згорів би. Не зловживайте українською гостинністю», Ахметов не здригнувся. Як доказ вірно зробленої ставки – виграв «Шахтарем» Кубок УЄФА у 2009 році. Збоку здавалося, стосунки тренера та президента не просто робочі, скоріше - дружні. Що рідкість у великому футболі. Співпраця клубу та тренера закінчилася у 2016 році, але були варіанти...

Київський ренесанс Містера

2020 року, за словами Луческу, «гірники» відкинули його пропозицію повернутися і очолити клуб абсолютно безкоштовно. Чому? Невідомо, і в Ахметова це не коментували. А Луческу таки повернувся в Україну, лише до табору непримирених ворогів донецчан - «динамівці». Фанати «біло-синіх» зустріли його протестами та банерами «Licsescu Go Home», а сам Мірча у перші дні навіть заявив про можливу відставку. Але Ігор Суркіс, як колись Ахметов, проявив залізну витримку. Він переконав румуна залишитись, і ця ставка зіграла миттєво.

У перший же сезон «старий» створив диво: «Динамо», яке кілька років перебувало у кризі, взяло всі внутрішні трофеї - чемпіонат, Кубок і Суперкубок України. Луческу став єдиним тренером, який виграв «золотий дубль» з обома грандами. Він вивів команду до групового етапу Ліги чемпіонів, заробивши для клубу десятки мільйонів євро.

Стосунки з братами Суркісами були не менш довірливими, ніж з Ахметовим, але будувалися в екстремальних умовах. Коли почалася повномасштабна війна, Луческу перетворився з просто тренера на головного дипломата клубу. У свої 77–78 років він проводив тижні в автобусних переїздах між Києвом, Польщею та Бухарестом, організовуючи благодійні матчі «За мир». Фінал кийвської історії настав у листопаді 2023 року після поразки від того ж «Шахтаря». Мірча пішов гарно - заявив про це просто на пресконференції зі сльозами на очах, сказавши, що «залишає частинку своєї душі в Україні».

Ахметов зробив ставку на Луческу у 2004 році. Фото: ФК "Шахтар"

Поліглот із секретом

Мірча був поліглотом. Він вільно спілкувався 7 мовами (румунська, англійська, португальська, іспанська, італійська, французька, російська). Але на початку української кар'єри на пресконференціях він все одно вважав за краще користуватися послугами перекладачів. Почувши запитання, він отримував додаткові кілька секунд на «подумати», доки помічник перекладав. Маленька хитрість.

Щоправда, не обходилося без казусів. Іноді перекладачів брали «з боку», і вони не завжди вірно передавали зміст. Луческу зазвичай терпів і відповідав по-своєму. Але, бувало, міг розлютитися й за журналістів відчитати «тлумача» за понівечений зміст питання.

Джентльмен, якого вважали сексистом

У 2016 році Луческу звинуватили у сексизмі. Після матчу «Шахтар» - «Зоря» (до речі, програного «гірниками») він підніс на прем'єр-лізі Катерині Монзуль, що дебютувала як головний арбітр поєдинку, букет білих троянд. І тут понеслося... У чому тільки не звинувачувала преса Містера: від передбачуваного впливу гендерної нерівності до абсурду - спроби «задобрити суддю на майбутнє».

Пікантність ситуації додавало й те, що тренер славився своєю постійною критикою суддів, їм діставалося майже після кожного матчу. А тут такий несподіваний поворот... Критика Луческу не збентежила, він і надалі регулярно обдаровував жінок-суддів букетами. Як вони на це реагували? Спілкуватися з пресою арбітрам заборонено за контрактом, але судячи з задоволеного виразу обличчя тієї ж Монзуль, їй така увага була приємна.

З дружиною Неллі Мірча прожили разом 59 років. Фото: Прес-лужба ФК «Шахтар»

Колекціонер смислів

Мірча Луческу завжди вибивався з образу типового футбольного тренера. Він міг годинами пропадати в антикварних лавках чи аукціонах. Його пристрасть - румунський та європейський живопис. У футбольних колах пошепки обговорювали вартість його приватної колекції: у нього вдома в Бухаресті збрано понад 300 полотен. Його гордість - полотна румунських класиків Миколи Григореску, Штефана Лук'яна та Миколи Тониці, чії роботи вважаються національним надбанням. Крім румунів, у колекції Містера гідне місце займають етуди французьких імпресіоністів та рідкісні італійські майстри XVII–XVIII століть.

У Донецьку він дивував співробітників клубу тим, що міг підтримати змістовну розмову про архітектуру чи історію релігії. А переїхавши до Києва, Луческу став завсідником столичних художніх галерей. Якось його помітили на одній із виставок - тренер вдумливо розглядав картини, абстрагувавшись повністю від майбутнього матчу в Лізі чемпіонів. Для нього мистецтво було єдиним способом перезавантажити мозок після колосального тиску трибун.

Окрім живопису, Луческу був фанатом мемуаристики. У його дорожній сумці завжди лежала книжка, і це ніколи не було легким детективом. Біографії великих політиків, праці з філософії та історії... Він вважав, що тренер повинен постійно інтелектуально розвиватися і не стояти на місці. "Якщо ти читаєш тільки спортивні газети, ти ніколи не побудуєш команду-чемпіона", - любив повторювати Мірча.

Головний трофей

Зі своєю майбутньою дружиною Неллі він познайомився ще студентом в університетській ідальні в Бухаресті. Це було кохання з першого погляду, що переросло в союз завдовжки 59 років. У футбольному світі, де розлучення та скандали - норма, подружжя Луческу завжди залишалося взірцем старої аристократичної виправки. Неллі не просто супроводжувала чоловіка у всіх його закордонних відрядженнях - від Італії до Туреччини, вона була його головним радником і єдиною людиною, чію думку Мірча ставив (за його словами) вище своєї власної.

Коли у 2004 році постало питання про переїзд до Донецька, саме згода Неллі стала вирішальною. Вона облаштувала побут в Україні, вчила мову і створювала ту атмосферу домашнього затишку, яка була так необхідна імпульсивному Містеру. У Києві їх часто бачили, як вони гуляли удвох під руку. Сім'я для Луческу завжди була закритою територією. Свого сина Развана він виховав у такий же системі цінностей - той пішов стопами батька і став успішним тренером, виграв Лігу чемпіонів Азії. Але головною хранителькою сімейного вогнища завжди залишалася Неллі. Мірча неодноразово зізнавався, що без її терпіння та мудрості він би ніколи не досягнув таких висот. "Вона - мій єдиний справжній трофей", - про цей бік життя тренера знали не всі.

Містер, який умів прощатися

У дебютному сезоні у «Шахтарі» Луческу керував грою «гірників» у тандемі з Віктором Прокопенком, спортивним директором «Шахтаря». До речі, теж унікальний випадок: попередника не відправили у відставку, а дали спокійно передати команду наступнику. Співпраця вийшла плідною, але на цьому не закінчилася, вона продовжилася і після того, як Віктор Євгенович зайнявся своїми прямими обов'язками. Коли ж 2007 року Прокопенка не стало, Мірча ввів у «Шахтарі» традицію: у кожний приїзд команди до Одеси вона вирушала до могили тренера.

Згадати, покласти квіти... Щороку букет від Луческу привозили сюди на річницю смерті Прокопенка. Це ніколи не було піаром для Містера. Так він бачив світ, так розставляв пріоритети. Та й на прощальній пресконференції з «Динамо», де Луческу заявив про свою відставку, останні його слова були присвячені відомому спортивному журналісту Артему Франкову, який пішов напередодні з життя. Сьогодні, хоч як це і гірко, настав час згадувати самого Містера.

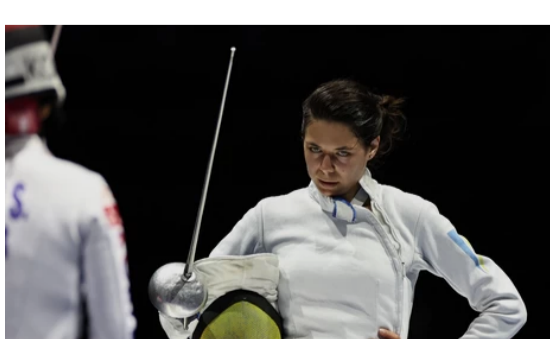
З Віктором Прокопенком Луческу провів перші місяці на тренерській лаві «Шахтаря». Фото: ФК "Шахтар"

Новини по темі: спорт Футбол Мірча Луческу Втрати біографія

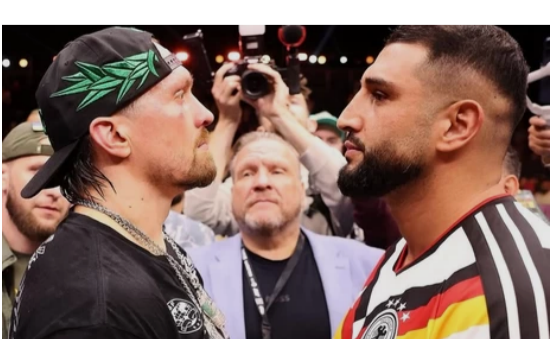
Підпишіться на нас в соц. мережах

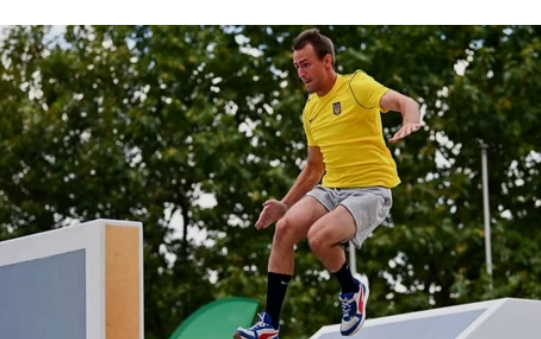
Статті по темі

3 червня **Спорт**
Влада Харькова: Повернення російських фехтувальників - ганьба для спорту, але бойкот не вихід

31 травня **Спорт**
Від укладання рейок до бою з Усиком: хто такий Агіт Кабайел, який кинув виклик чемпіону

28 травня **Спорт**
Богдан Колмаков: Паркур — скоріше культура, ніж спорт, але на Олімпіаду потрапити мрія